

**Силабус навчальної дисципліни
«АНСАМБЛЬ НАРОДНОГО ТАНЦЮ»**

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Хореографія. Народна хореографія»
Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 3 кредити ЄКТС

Курс: 1; **Семестр:** 1

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: Кафедра музичної педагогіки та хореографії

Затверджено: протокол № 1 від 27.08.2025 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Пархоменко Олександр Миколайович
Контакти	E-mail: parhomenko.om@ndu.edu.ua
Робоче місце	Ауд. 107 Гоголівського корпусу
Години консультацій	Вівторок, Четвер, 15.00 – 16.30

Опис навчальної дисципліни

Освітній компонент «Ансамбль народного танцю» спрямований на формування у майбутніх фахівців професійних виконавських компетентностей у сфері народної хореографії, що є важливим елементом у системі професійного танцювального мистецтва. Дисципліна передбачає засвоєння технічних, музично-ритмічних та стилістичних особливостей народного танцю, що дозволяє здобувачам розширити знання про традиції та культурну спадщину різних етнографічних регіонів.

Метою курсу є розвиток технічної майстерності, злагодженості виконання та сценічної виразності майбутніх артистів ансамблів народного танцю. Основними завданнями дисципліни є формування здатності до інтерпретації сценічних образів, опанування специфіки взаємодії у складі танцювального колективу, а також вироблення навичок колективного ансамблевого виконання.

Важливим аспектом є засвоєння структурних і композиційних елементів народного танцю з урахуванням сучасних тенденцій його розвитку, що забезпечує підготовку фахівців до творчої діяльності у сфері професійного народного танцю.

Освітній компонент вивчається у 1 семестрі. *Постреквізити:* ОК9 «Теорія і практика українського народного та народно-сценічного танцю», ОК10 «Стилізація народного танцю», ОК11 «Мистецтво балетмейстера», ОК12 «Теорія і практика хореографічної освіти», ОК14 «Підготовка кваліфікаційної роботи», ОК15 «Сценічно-виконавська практика», ОК17 «Виробнича (викладацька) практика».

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Хореографія. Народна хореографія» сприяє набуттю здобувачами наступних компетентностей:

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

СК1. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.

СК2. Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.

СК4. Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.

СК9. Здатність до балетмейстерської розробки та втілення хореографічних творів.

СК10. Усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та багатоманітності його можливих зв'язків з іншими мистецтвами у хореографічному творі.

СК11. Здатність створювати хореографічну складову у різних мистецько-видовищних формах.

СК12. Здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проекту.

СК13. Здатність забезпечувати організацію та функціонування професійного та аматорського хореографічного колективу.

СК14. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.

СК15. Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність з метою пропаганди хореографічного мистецтва.

СК17. Здатність розробляти і втілювати авторські хореографічні твори різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та новітніх прийомів їх створення.

Результати навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Хореографія. Народна хореографія» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН2. Адаптуватися та діяти у новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

ПРН5. Сприйняття та поширення знань через призму національних та загальнолюдських цінностей, толерантності, адаптивності до культурного середовища.

ПРН6. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

ПРН7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

ПРН9. Володіти навичками художньо-критичного осмислення явищ хореографічної культури сучасності у контексті загальнономистецького поступу.

ПРН14. Розробляти та втілювати хореографічні твори, креативно підходити до обрання жанру, форми, виражальних засобів відповідно до теми і ідеї.

ПРН15. Реалізувати творчий задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативність його поєднання з різними видами мистецтв.

ПРН16. Визначати місце та роль хореографічної складової у контексті різножанрового художнього проєкту як одного із засобів реалізації творчої ідеї, використовуючи традиційні та альтернативні хореографічні техніки, комплексні прийоми, залучаючи суміжні види мистецтв.

ПРН17. Використовувати методи, прийоми, стратегії сучасного менеджменту, розуміти особливості фінансового та адміністративного забезпечення творчого проєкту, особливості його реалізації.

ПРН18. Розробляти та реалізовувати стратегію розвитку професійного та аматорського хореографічного колективу, прогнозувати наслідки організаційно-управлінських, навчально-педагогічних, балетмейстерсько-постановочних рішень; координувати роботу декількох елементів системи (підрозділів, людей тощо) задля реалізації планів.

ПРН19. Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.

ПРН20. Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.

ПРН21. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності, застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності у сфері хореографії.

ПРН22. Реалізовувати повний цикл багаточастинного балетмейстерського твору – від творчого задуму до сценічного втілення, з урахуванням власного досвіду, наявних вимог та ресурсів, інших умов.

Форми, методи та засоби навчання

Освітній компонент буде викладений у формі практичних занять (24 год.), індивідуальних (6 год.) та самостійної роботи здобувачів у танцювальному залі (60 год.).

Викладач на заняттях використовуватиме словесні методи (пояснення, бесіда, інструктаж); наочні (показ, використання посібників, використання дзеркал), практичні (метод вправ, метод імпровізації, метод самостійної роботи); інтерактивні (використання відео та аудіоматеріалів, відеоаналіз репетицій та виступів); специфічні хореографічні методи (розминка, розучування рухів, технічне удосконалення елементів, робота над пластичністю та художністю виконання тощо); рефлексія (самоаналіз та обговорення власних відчуттів); ознайомлення з передовим досвідом (відвідування майстер-класів, танцювальних фестивалів, перегляд виступів колективів тощо), стимулювання і мотивації до учіння; контролю і самоконтролю.

Освітній компонент передбачає використання: підручників, довідкових джерел: електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів; інтернет-ресурсів.

Організація навчання**Теми практичних занять**

№	Назва теми	Кількість годин
1	Робота над танцювальним текстом з хореографічними образами. Основа танці: «Кумасі пліткарки» (постановка Л. Якобсона), «Дідова торба» (постановка О. Пархоменка).	4
2	Робота над ансамблевим виконанням хореографічних творів малої форми з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя	2
3	Робота над хореографічними творами великої форми: «Гопак», «Полька-бараболя» з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя	4
4	Робота над хореографічним твором великої форми: постановка «Сіверські старшини» з репертуару Академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди» Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм (керівник – С. Вовк)	4
5	Робота над сюїтою – «Шевченкова Україна» (постановник О. Пархоменко) з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя	4
6	Участь учасників ансамблю народного танцю у тематичних та виїзних концертах, у фестивалях-конкурсах хореографічного мистецтва у складі НАТ «Забава» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя	6
Разом		24

Теми індивідуальних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювання хореографічного тексту постановок «Кумасі-пліткарки» та «Дідова торба»	2
2.	Удосконалення технічних елементів та танцювально-технічних рухів до хореографічних постановок «Гопак» та «Полька-бараболя»	2
3.	Робота над пластичним втіленням та музичністю створення художніх образів до сюїти «Шевченкова Україна»	2
Всього		6

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання поняття «хореографічна лексика» та її різновиди	2
2	Відпрацювання танцювальних рухів, жестів, поз, ракурсів у сольних, парних композиціях	4

3	Відпрацювання хореографічних творів малої форми	6
4	Теоретичний аналіз вивчених хореографічних творів	2
5	Сутність поняття «інтерпретація» та «танцювальна інтерпретація»	2
6	Індивідуально-творча інтерпретація хореографічного твору у процесі ансамблевого виконання	4
7	Визначення психологічних характеристик героїв засобами виразності народно-сценічної хореографії	4
8	Відпрацювання хореографічних творів великої форми	10
9	Сюїта – як музично-хореографічна форма. Основні композиційні складові сюїтної форми танцю	2
10	Удосконалення виконавської майстерності у композиціях сюїтної форми	10
11	Підготовка до концертних виступів на сцені	10
12	Аналіз ансамблевого виконання під час концертно-фестивального виступу	4
Разом		60

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
20	Портфоліо розділу 1: - виконання завдань до практичних занять: - робота над танцювальним текстом хореографічних композицій «Кумасі пліткарки» (пост. Л. Якобсона), «Дідова торба» (постановка О. Пархоменка); ансамблевим виконанням хореографічних творів малої форми з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. - <i>самостійна робота здобувача</i> за темами «Поняття «хореографічна лексика» та її різновиди», «інтерпретація» та «танцювальна інтерпретація»; «Відпрацювання танцювальних рухів, жестів, поз, ракурсів у сольних, парних композиціях», «Індивідуально-творча інтерпретація хореографічного твору у процесі ансамблевого виконання», «Відпрацювання хореографічних творів малої форми», «Визначення психологічних характеристик героїв засобами виразності народно-сценічної хореографії», «Теоретичний аналіз вивчених хореографічних творів».
20	Портфоліо розділу 2: - виконання завдань до практичних занять: - «Практична робота над хореографічним твором великої форми: «Гопак» з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя; «Полька-бараболька» з репертуару Народного ансамблю танцю «Ніжин»; - «Практична робота над постановкою «Сіверські старшини» з репертуару Академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди» Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм (керівник – С. Вовк) - «Практична робота над сюїтою – «Шевченкова Україна» (постановник О. Пархоменко) з репертуару Народного ансамблю танцю «Забава» Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя.

	- <i>самостійна робота здобувача</i> над темами: «Відпрацювання хореографічних творів великої форми»; «Сюїта – як музично-хореографічна форма. Основні композиційні складові сюїтної форми танцю»; «Удосконалення виконавської майстерності у композиціях сюїтної форми».
20	Портфоліо розділу 3: - Участь здобувачів у тематичних, виїзних концертах, фестивалях-конкурсах хореографічного мистецтва у складі НАТ «Забава» Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя; аналіз відеоматеріалу концертного виступу, означення помилок та їх виправлення. - <i>самостійна робота здобувача</i> у підготовці та реалізації хореографічних постановок; аналіз ансамблевого виконання під час концертно-фестивального виступу.
10	ІНДЗ
30	Залік
100	Разом

Критерії поточного оцінювання

Форми роботи	Критерії оцінювання	Розподіл формувальних оцінок
Практичне заняття/самостійна робота	Високий. Здобувач має якісно сформовані виконавські уміння; самостійно їх застосовує для виконання творчих завдань, правильно оцінює різноманітні творчі ситуації у хореографічному колективі; самостійно удосконалює власну виконавську майстерність; систематично демонструє високі результати виконаної самостійної роботи; активно бере участь у концертній діяльності ансамблю.	5
	Достатній. Здобувач на достатньому рівні володіє виконавськими уміннями, самостійно застосовує їх у стандартних ситуаціях; у більшості своїй вірно оцінює та аналізує творчі ситуації у колективі, удосконалює свою виконавську майстерність за рекомендацією викладача; систематично на хорошому рівні виконує самостійну роботу; бере участь у концертній діяльності.	4
	Середній. Здобувач має посередні виконавські вміння та навички, застосовує їх у нескладних танцювальних постановках; малоактивний при вирішенні творчих ситуацій у колективі, не систематично працює над власною виконавською майстерністю та над самостійними	3

	завданнями; періодично бере участь у концертній діяльності.	
	Початковий. Здобувач демонструє досить низький рівень виконавства, слабку фізичну підготовку; виконує нескладні танцювальні рухи на практичних заняттях, погано орієнтується у просторі під час танцю та має несформовану танцювальну пам'ять; не працює над удосконаленням власної виконавської майстерності, рівень виконання завдань до самостійної роботи досить низький; не бере участь у концертній діяльності.	2

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом освітнього процесу.

Дедлайн. Крайньою межею здачі портфоліо є три дні до заліку.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<https://salo.li/F55006D>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

1. Балог К. Танці Закарпаття: Репертуарний збірник Ужгород : КП «Ужгородська міська друкарня», 2013. С. 144 – 164.
2. Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 182 с.
3. Бойко О. С. Художній образ в українському народно-сценічному танці : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 204 с.
4. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії: підручник. Київ : Альтерпрес, 2007. 468 с.
5. Народні витоки та регіональні особливості хороводів : хрестоматія з дисципліни «Теорія та методика українського народного танцю» / уклад. О. М. Пархоменко. Ч. 1. Теоретичний розгляд. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 101 с.

Інформаційні ресурси

1. Поняття «Ансамбль» (Вікіпедія) URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Ансамбль>
2. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ансамбль_пісні_і_танцю
3. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Національний_заслужений_академічний_ансамбль_танцю_України_імені_Павла_Вірського
4. Концерт Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tnd7khBg3cY>
5. Концерт Національного заслуженого академічного українського народного хору України імені Григорія Верьовки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=71X0tjebdBw>
6. Сторінка українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина» м. Київ. URL: <https://www.facebook.com/kalynafolk/>
7. Виступ українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина» м. Київ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Nbd-8WHiMjw>
8. Державний академічний Гуцульський ансамбль пісні і танцю Івано-Франківської обласної філармонії. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=SnF4sYCoCZA>
9. Академічний ансамбль пісні і танцю «Сіверські клейноди» Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EdpDipSjiwc>
10. Академічний танцювальний ансамбль «Надзбручанка» Тернопільської обласної філармонії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=7vqNQRL_S54